

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. — Pentru America 4 Dolari. — Ziara apare Marți și Vineri.

Prețul inserțiilor: un și puțin 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Alegerea de Episcop al Aradului

Duminea trecută, în 3 Mai, s'a întrunit sub prezidiul înalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului nostru Nicolae sinodul eparhial pentru îndeplinirea scaunului episcopesc al Aradului.

Sinodul s'a ținut în biserica catedrală din Arad, fiind prezenți 55 deputați.

Rezultatul alegerii este următorul:

Diaconul Dr. Gheorghe Comșa, director în Ministerul Cultelor din București, a întrunit 30 voturi; iar protosinelul Dr. Andrei Magier asesor consistorial în Oradea-Mare 24 voturi; o bilă a fost albă.

În conformitate cu acest rezultat, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, a declarat de ales Episcop pentru scaunul vacant al Aradului, pe diaconul Dr. Gheorghe Comșa.

Alegerea a decurs în deplină ordine. În numărul viitor vom publica raportul mai amănunțit.

Sf. Sinod. Sesiunea de primăvară a Sfântului Sinod se va deschide la 15 Mai 1925.

Sinodul ecumenic al ortodoxiei, care urmă să înceapă în 25 Mai a. c. la Ierusalim, a fost amânat pentru toamna acestui an, când se va ține la Sf. Munte Athos.

Pentru recunoașterea patriarhiei române. Dl. prof. Dragomir Demetrescu, marele nomofilax al ortodoxiei și împuternicit al patriarhului Damianos al Ierusalimului pe lângă M. Sa Regele Ferdinand, a fost însărcinat de ministerul cultelor să plece la Salonic și Constantinopol spre a face normele de recunoaștere ale patriarhiei române.

Sinodul Arhiepiscopesc

Sedința IV

ținută la 28 April 1925.

Prezident: Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit. Notar: Ioan Moșotu.

Sedința se deschide la ora 4 p. m.

Se citește protocolul sedinței a III-a și se verifică.

La ordinea zilei comisiunea școlară. Raportul Pompiliu Dan citește raportul senatului școlar.

1. Sinodul în general ia raportul la cunoștință și-l acceptază de bază spre dezbateră specială. Se ia act cu regret despre încetarea din lipse materiale și mai ales din lipsă de local propriu a școlii superioare de comerț ortodoxe române din Brașov, care sub scutul bisericii noastre a dat — decenii de-arând — exclusiv pe funcționari de bancă și comercianți români din Ardeal, și-și exprimă dorința, ca aceasta școală să se redeschidă cât mai curând posibil, deoarece nu o poate considera ca statificată prin actuala școală comercială de stat din Brașov, care este înstăluită în clădirea statului și este o continuare în formă naționalizată a fostei școli de stat de sub regimul ungar.

2. Privitor la liceul nostru din Brad, despre care s'a raportat anul trecut că s'a întregit la 8 clase, sinodul ia cu bucurie act de declarația Ven. Consistor, că n'a rupt legăturile cu biserica, și are convingerea, că printr-o înțele-

gere înaltă a misiunii naționale și ortodoxe a acestei școli secundare, legăturile ei cu biserica nu numai că nu vor fi rupte, ci din contră vor fi întărite.

3. Privitor la liceul „Andrei Șaguna” din Brașov și la școala normală „Andrei Șaguna” din Sibiu, sinodul ia act cu mulțumire de activitatea Consistorului în scopul de a asigura viața acestor instituții istorice, cu un trecut cultural românesc și ortodox atât de glorios, la act de pertractările începute încă din anul trecut cu Ministerul instrucțiunii în vederea aranjării definitive a situației lor de drept și pentru asigurarea salariilor profesorilor în cadrul bugetului statului. Sinodul își exprimă bucuria, că aceste pertractări au curs favorabil și că astfel este speranță ca chestia aceasta să se rezolve în mod multumitor atât pentru biserica noastră ortodoxă, cât și pentru statul român.

4. În vederea apropiatului jubileu de 75 ani al liceului, care va avea loc la Brașov, sinodul roagă Consistorul și pe I. P. S. Sa, ca să facă intervențiile necesare la Ministerul instrucțiunii, ca aranjamentul mult dorit să se accelereze, ca astfel cu ocazia jubileului fericitului aranjament să formeze pentru școlile din Brașov cel mai prețios dar jubilar.

5. Privitor la activitatea liceului „Andrei Șaguna” din Brașov în cursul anului școlar 1923/24, sinodul ia la cunoștință raportul Ven. Consistor despre situația corpului didactic și a elevilor și-și exprimă bucuria, că această școală a fost sub toate raporturile la nivelul înalt de până acum, și că s'a dat cuvenita îngrijire educației religioase a elevilor prin conducerea lor regulată la biserică în Dumineci și sărbători, prin exortățiuni și prin îndeplinirea datorințelor creștinești de spovedire și comunicare în postul Nașterii și al Învierii Domnului.

Sinodul ia act cu plăcere de situația bună a internatului și de conducerea lui cu pricepere și devotament din partea regretatului profesor Ioan Hango și dă expresiune durerii sale pentru

FOIȘOARA

Câteva tablouri de femei biblice

În opera de mântuire a neamului omenească, femeile își au partea lor de lumină, de căldură, de dragoste, de răvnă și devotament, de alipire și delicată simpatie către Domnul, cu care nu se pot mândri bărbații.

Aș dori să trec pe dinaintea ochilor cetitorilor câteva tablouri biblice, în cari femeia să găsească în slujba lui Hristos, ori alături de El, căci împotriva nu vom găsi-o niciodată. Multe răstăcirii pierzătoare stăpânesc și pe femei, dar în viața Mântuitorului nu se află nici una să se fi ridicat cu vrășmașie împotriva Lui. Mai des se aude din popor glasul lor strigând: «fericit este pântecul care te-a purtat și ți-le care ai supt», pentruca Mântuitorul să le răspundă: «adevărat fericiți cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și îl păzesc pe el». (Luca 11, 27—28.)

Nu vor fi aceste icoane, zugrăvite ca de penelul unui meșter iscusit. Ele se conturează

mai mult, în linii mari, dar destul de luminoase și de caracteristice ca, prin arătarea lor, să ne dea răsplata osteneții de a le cerceta.

Să intrăm deci în galerie, pe care ne-o deschid paginile noului Testament.

Cea dintâi și cea mai frumoasă figură de femeie, ce ne întâmpină îndată la intrare, este *Fecioara Maria* (Luca 1, 26—55) gingașă și curată, ca și crinul, pe care îl ține în mână, semn al celei mai înalte virtuți femeiești: castitatea. Cum aș vrea să pironesc ochii sufletului fetelor, asupra acestui chip, așa fel, ca să nu se mai poată deslipe de el viața lor întreagă.

Sub vraja lui de influință binefăcătoare sufletul agonisește câștig ceresc. Ce putere mare, împotriva destrămării morale a veacului, ar fi familia, în care soția duioasă, cu inimă plină de bunătate, este spiritul dirigitor; ce avant ar lua viața socială, și ce mireasmă sănătoasă ar umplea atmosfera vieții publice, dacă la temelie ei ar sta castitatea. Dacă Maria, Maica Domnului și după naștere a rămas pururea fecioară, este o feciorie și pentru toate fetele pământului și după nașterea de fiu: castitatea sufletului.

Chipul blând și liniștit al fecioarei, de o adâncă smerenie în fața Domnului, este o aspră mustrare față cu obiceiurile de educație a fetelor de azi. Vor fi ele, fetele, nepricepute la vârsta lor; dar nepriceperii lor se adaugă uneori și vinovăția mamelor, cari privesc adeseori cu mândrie, cum odorul lor înlocuiește sfinția și cuvința cu îndrăzneala provocatoare, — pe stradă și în societate; le îngăduie să doarmă sub pernă cu cărți de lectură, scrise anume, parcă, ca să le vatemă ficioria gândurilor și curăția simțimintelor, ca pe urmă să sfârșească în ghiarale ispitei.

Nu vă luați, fecioarelor, privirea dela acest tablou. Lăsați-l să vorbească inimei voastre fragile, să-și reverse din belșug lumina sa cerească asupra cugetelor și conștiințelor voastre, ca să vă fie pavăză împotriva răstăcirilor. Aduceți-vă aminte de cele *zece fecioare*, (Matei 25, 1—13) dintre care cinci erau nebune. Acestea n'au priveghiat și nu s'au îngrijit să aibă unt de lemn în candelarele lor și, când a venit Mirele n'au putut intra la nuntă. Zadarnic mai bat la ușă desperate, nu se deschide — și amarul le covârșește. Câte

pierdere prea timpurie a acestui bun și nobil suflet dăscălesc.

Sinodul ia act cu plăcere de situația «Meșei studenților», instituție școlară filantropică creată de marele director al liceului Virgil Onițu, de care a beneficiat și în anul acesta un număr însemnat de elevi distinși.

6. Privitor la activitatea liceului ortodox român «Avram Iancu» din Brad în cursul anului 1923/24, sinodul ia la cunoștință raportul Consistoriului despre situația corpului didactic și a elevilor și despre starea fondurilor administrate de direcțiunea liceului.

7. Privitor la activitatea școlii normale ortodoxe române «Andrei Șaguna» din Sibiu, sinodul ia la cunoștință raportul Consistoriului despre situația corpului didactic, situația elevilor, rezultatul examenului de capacitate, starea sanitară și morală a elevilor, despre starea internatului, despre activitatea culturală extra-școlară a institutului prin organizarea de excursii și serbări și despre situația fondurilor administrate de direcțiunea școlii. Sinodul constată, că această școală cu 8 clase nu numai că este cea mai populată școală normală din toată țara, ci și în privința sporului realizat cu elevii la finele anului ocupă un loc de onoare între școlile normale din țara noastră.

8. Sinodul exprimă mulțumirea sa Onor. Minister al Instrucțiunii pentru bursele și alte subvenții acordate școlilor noastre secundare.

9. Privitor la școlile noastre primare, și nodul la cu aprobare la cunoștință toate demersurile Consistoriului făcute pentru apărarea dreptului bisericii noastre asupra școlilor confesionale. Sinodul roagă Consistoriul și mai ales pe I. P. S. Sa Dn. Arhiepiscop și Mitropolit, că atât cu ocazia noului legiferări a învățământului primar-particular și confesional, cât și până atunci să stăruiască cu tactul înțelept și cu puterea sa de convingere la factorii constituționali, ca bisericii noastre ortodoxe să i se asigure și garanțeze și de aci înainte drepturile sale legitime și firești asupra învățământului și educației tinerimii ortodoxe.

Având în vedere identitatea intereselor culturale și naționale, care unesc statul român de biserica ortodoxă națională, sinodul este ferm convins, că cu evitarea oricăror conflicte se va produce în cele din urmă aranjamentul echitabil între biserică și stat în privința școlilor confesionale.

La ordinea zilei: comisiunea organizatoare. La propunerea referentului Ioan de Preda se aprobă literile fundamentale ale fondului Ioan Mețianu și ale fondului cultural.

Tot la propunerea nuntului referent se decide a se coperi catedrala cu table de aramă. Urmează comisia bisericească. Referentul Dr. Aurel Crăciunescu citește actul consistorial în chestiunea trecerilor religioase.

Sinodul ia la cunoștință demersurile făcute de Consistoriu în această cauză și consideră aceste reînnoiri la biserica strămoșască ca o rezultantă a timpului, care năzuiește spre restabilirea vechii unități a neamului.

I. P. S. Sa, în legătură cu această chestiune, dă o clarificare prin care respinge imputările ce vin din partea unora, că aceste treceri religioase ar fi rezultatul unor silurii de conștiință. Toți cari susțin acest fapt sânt de rea credință, fiindcă această problemă de reunire bisericească nu a fost pusă la ordinea zilei nici de discuții teologice nici de presiuni, ci de marele eveniment politic al întregirii neamului.

Era firesc ca după desființarea monarhiei austro-ungare și după dispariția Habsburgilor, să se caute înlăturarea operei acestora, de desbinare religioasă. Noi nu împietăm conștiința nimănui, dar când vede că cu sufletul curat se reîntorc credincioșii la altarul bisericii strămoșești, ea își deschide larg brațele pentru a-i primi și lua sub scutul său, și nu vom da înapoi în fața celor de rea credință, cari vor să mențină desbinarea între frați, iar pe fiii reveniți la mamă, cari prin diferite pretexte de avere sânt târați la tribunale, îi vom apăra cu toată energia.

Evenimentele unirii naționale pregătesc și fac propagandă pentru unirea suflăscă.

Domnul ne va învrednici să vedem vechea unitate bisericească refăcută, așa precum a fost în mitropolia dela Alba-Iulia, pe seama căreia îi zidise biserică Mihai Viteazul, și care a reînscut ca pasărea Phoenix în noua sa catedrală de încoronare din Alba-Iulia.

Mă bucur, că Sinodul cere să se accelereze votarea legii cultelor. Legea actuală adusă de vechiul regim ungar cu intenția de a împedea trecerile religioase, este o jicnire pentru noi și trebuie să cerem modificarea ei cât mai grabnică.

Biserica ortodoxă e veselă când vede trezindu-se în suflătele credincioșilor dragostea față de ea. Ni se impută că sântem agresivi; biserica a fost și este și azi în defensivă, ea nu poate însă să renunțe la fiii săi, cari au fost smulși dela sânul ei și la dreptul său de a-i reclama.

Dumnezeu să ne ajute ca să i vedem pe toți reveniți! (Lungi ovații la adresa I. P. S. Sale).

Tot același referent citește rapoartele consistoriale referitoare la situația bisericească a românilor din America și la muzeul bisericesc. Se iau s:re și're.

A urmat alegerea unui onorabil onorar în senatul episcopesc și alor 6 delegați ca membri în congresul național-bisericesc din București.

În senatul episcopesc a fost ales dl. Romul Perian, contabil-șef, ear la congresul național-bisericesc dnii Dr. George Proca și Trandafir Scorobet din cler; Dr. Lucian Borgia, Dr. N. Comșa, Dr. Gh. Dubleş și Dr. N. Vecerdea.

Sedința V

ținută la 29 April 1925.

Prezident: Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit. Notar: Dr. George Proca.

Sedința se deschide la ora 10 a. m.

Se citește protocolul ședinței IV; se verifică.

La ordinea zilei: comisiunea organizatoare. Raportorul Dr. L. Borgia citește adresa consistorială referitoare la interpretarea §-ului 34 a Statutului fondului de pensuni.

Sinodul decide: § 34 din statutul fondului de pensuni regulându-l situația membrilor vechi ai acestui fond, întrăi în serviciu înainte de 1 Aprilie 1921, în alineatul 3 stabilește principiul că acești membri sunt în drept să răscumpere anii servii înainte de 1 Aprilie 1921, asigurându și astfel pentru toți anii de serviciu pensie conform actualului statut. Acest alineat stabilește mai departe principiul că jumătate din anii servii înainte de 1 Aprilie 1921 se răscumpără prin plata a 5%, a retribuițiilor cari se scotocesc la pensie. Membrul este liber să răscumpere mai mulți ani decât jumătate, dar este obligat să plătească pentru anii în plus cota de 10% din retribuițiile menționate, deci dobitul cotei admise pentru 1/2 anilor servii înainte de 1 Aprilie 1921.

Alineatul din § 34, care a dat ansă la controversa menționată în adresa Ven. Consistor, evident intenționează să ușureze condițiile din alineatul 3 pentru aceia din categoria suszilor membri ai fondului de pensuni, cari la votarea actualului statut erau în regulă cu plățile și integritățile prevăzute în statutul din 1919, reducând cotele de 5%, respectiv 10% din alineatul 3 la 3%, respectiv 6% din retribuițiile amintite în § 9 din statutul actual.

În consecință acești membri sunt în drept să răscumpere jumătate din totalul anilor servii înainte de 1 Aprilie 1921 cu 3% din retribuițiile, cari se consideră la stabilirea pensiei, ear 6% sunt obligați să plătească numai după anii în plus peste această jumătate.

La ordinea zilei urmează continuarea referadei școlare. Referentul P. Dan citește actul consistorial în chestiunea catehizării. La propunerea comisiunii:

1. Sinodul arhiepiscopesc îl ia la cunoștință în general, îl acceptează ca bază la desbateră specială.

2. Sinodul aproabă întru toate punctul de vedere avansat și preciziunile formulate de Ven. Consistor în acest raport privitor la problema, scopul și metoda de predare a religiei în școlile noastre confesionale.

Sinodul își însușește punctul de vedere al Ven. Consistor, că biserica și preoțimea au să considere problema culturii și a școlii, precum

fiiințe nu-și plâng, mai târziu, ușurătatea vieții lor tinere?

Iar voi, mamelor, veniți să trecem mai repede peste chipurile de tovarășă devotată, în casa teslarului din Nazaret; de maică plină de duloșie și dragoste lângă ieslea din Vittelem; (Luca 2, 7); de mamă, îngrijorată peste măsură, când își pierde din ochi copilul de 12 ani, la Paștile din Ierusalim (Luca 2, 41—52); de mamă mândră de fiul ei la nunta din Cana (Ioan 2, 1—12) și să ne oprim la *Maica durerii* de sub cruce (Ioan 19, 26—16). Cu adevărat s'a împlinit prociă bătrânului Simion: «Și prin sufletul tău va trece sabie» (Luca 2, 35).

Care mamă n'a stat vreodată adânc mahnită pentru soarta copilului său? Și care dintre maice e sigură, că copilul ei, pe care l-a născut în dureri și l-a crescut în necazuri, cu multe renunțări pentru sine și jertfe pentru el, nu va duce o vre-odată sub crucea răstignirii? O copilă ușurată aduce rușine în casă, un fiu răsvrătit coboară oara oamenilor asupra vetrei părintești. — Dar, tu mamă iubitoare, oricât de amărâtă ai fi vre-odată de soarta copilului tău, ia pildă dela maica, ce străjuiește la poalele

cruci. Dragostea ta să nu-l părăsească, nici în cele mai grele încercări ale vieții; iubirea ta va birui întotdeauna, li va trezi conștiința și-l va mântui din pierzare. Chiar de va fi să moară, în ciuda din urmă vei avea și tu răsplata cuvântului dulce de «mamă», pe care îl va rosti cu duloșie. (Va urmă).

Conferența preotească. Dintr'o corespondență, trimisă cu întârziere, aflăm că preoți și mireni, convocați de p. Ion Răfiroiu, administrator protopopesc, s'au întrunit în comuna Boroșneul mare, prot. Oituz, în conferență a secțiunii Asociației clerului, în ziua de 31 Martie a. c., ear în ziua următoare în comuna Valea Boroșneului. După serviciul divin cu predică, au urmat ședințele conferenței. Au citit lucrări: p. Greceanu despre mijloacele și modul d'a organiza mai temeinic preoțimea noastră din punct de vedere social, economic și politic; clericul Aurel Negoescu despre întâiul sinod ecumenic, istoricul lui și sf. Atanasie ca model pentru preotul ortodox de astăzi. S'au împărțit parohiile din nou în cercuri și s'au citit hotărârile și circularele trimise dela centru, din Sibiu. Credincioșii din partea locului au făcut cea mai călduroasă primire celor întruniți în conferență.

Dintr'o cuvântare*

— Rostită de p. GHEORGHE ENESCU din Moeșia de Jos (Bran) în 9 Martie 1925, cu ocazia înmăririi osemintelor preotului Gheorghe Târca din Moeșia de Jos, răposat ca refugiat în Bărlad în vara din 1917—

Intristată familie, iubiți frați preoți, iubiți poporini, — Când privesc acest sicriu, ce cuprinde osemintele unui vrednic preot, ale unui adevărat tată de familie, îmi revin în minte îndeosebi întâmplările dela anul 1916, când, pentru îndeplinirea idealului nostru național, acest scump defunct — dimpreună cu alți fii vrednici ai neamului nostru, am luat în mână toiașul pribegiei, părăsindu-ne toți, — ca să mergem departe, departe de satul nostru, — ear acolo, în suferințe și necazuri sufletesti și trupești, să nădăjduim ziua mântuirii noastre.

Grele au fost acele zile, și cine le-a gustat, știe cât de amare au fost; — fericiti au fost cei ce au avut tăria să le supoarte până în sfârșit. Privind acest sicriu, îmi revine în memorie personalitatea deosebită a acestui defunct al nostru.

* În urma aglomerării de material, nu s'a putut publica până acum. Red.

și pe toți factorii de cultură într'un chip superior, unde nu-i ating trivialitățile regretabile.

4. Sinodul în deplin acord cu Ven. Consistor este convins, că statul nostru creștin, ortodox și național nu se poate încheia fără de învățământ religios, ridicat la rangul de apostolat, și că o bună catehizare în școală nu se poate face, fără cooperarea armonică a preotului cu învățătorul ortodox.

5. Sinodul la cu satisfacție act de cursul catehiv organizat la Sibiu în luna August 1924 cu o programă interesantă și variată, la care și-au dat concursul diferite personalități marcante ale științei pedagogice religioase românești în frunte cu I. P. S. Sa domnul arhiepiscop și mitropolit al nostru, având de scop crearea unei unități în privința programei analitice, a manualelor de religie și a metodelor ei de predare în școlile secundare.

6. Sinodul aprobă instituirea asessorilor consistoriali ca inspectori ai învățământului religios în școlile secundare.

Sinodul primește și următorul amandament făcut de deputatul Dr. Victor Stanciu:

Considerând importanța cursurilor de catehizare, și faptul că o parte din catehizi nu au putut lua parte la aceste cursuri, și earși în alte centre bisericesti nu se vor putea organiza cursurile de catehizare atât de necesare pentru în drumarea profesională a profesorilor de religie, propune să se publice într'un cât se poate în întregime conținutul cursurilor de catehizare, pentru învățăminte acestor cursuri să se poată pune în mâna tuturor catehizilor și tuturor cari se ocupă cu problema învățământului religios.

Acelaș referent citește raportul consistorial privitor la situația Internatului arhidiecezan. Sinodul îl ia la cunoștință.

Sinodul constată cu bucurie că situația fondului internatului cu finea anului 1924 a fost satisfăcătoare. Situația favorabilă a fondului se datorește și faptului, că atât directorul cât și prefectul internatului n'au reflectat la nici o retrăbușie în bani pentru serviciile lor, prin ceace s'au realizat însemnate economii. Sinodul le exprimă mulțumită pentru munca lor desinteresată.

În scopul unei mai ușoare supravegheri a elevilor, sinodul autorizează Ven. Consistor să angajeze fără amănare supraveghetori dintre elevii distinși ai claselor superioare, cari în schimbul întreținerii lor gratuite în internat, să stea în ajutorul directorului și prefectului la menținerea disciplinei și la pregătirea lecțiilor zilnice ale elevilor.

Acelaș referent citește raportul consistorial privitor la situația Orfelinatului arhidiecezan pe anul 1924.

Sinodul îl ia la cunoștință în general, îl acceptază de bază la dezbaterile speciale.

Sinodul este pe deplin mulțumit de felul cum acest orfelinat, respectiv cămin de ucenici, și-a îndeplinit misiunea umanitară și educativă în cursul anului 1924 și exprimă recunoștință directorului său.

Caracter integru a fost pâr. O. Tișca. Cuvântul lui eră apăsător și grav cumpătat și cu miez; — și, celce îl urmă, fericit era. Căci era vorba preotului cuminte, a păstorului, care sufletul își pune pentru oile sale. Ce frumos! iubitor, când vorba omului e vorbă. Măntuitorul a zis, să vă fie cuvântul vostru: «așa, așa, și nu, nu»...

Ce vom zice, iubii mei, de statornicele simțăminte naționale, de care era inspirat părintele O. Tișca?

Ca fost dascăl în Avrig și Bran, în vremuri de grea urgie ungurească, învăță tinerimea despre mândra noastră origine, o îndemnă să țină la credință și la dătinile strămoșesti, o învăță cântările lui lăncu și Mureșanu...

Și pentru această lucrare dăscălească și națională suferit-a el temniță și prigonire multă.

Din cauza acestora, în timpul din urmă, eră suferind, și numai prin o bună îngrijire, a soției sale iubitoare, își lungeste zilele vieții.

Ce pot spune despre răposatul, ca păstor sufletesc? Grății voi, — foștii lui fii sufletesti din comuna Moeciu de sus, cât de mult se in-

Sinodul mulțamește tuturor donatorilor civili și militari, precum și Ministerului ocrotirilor sociale pentru subvenția dată O. felinatuului.

Sinodul exorimă profunda sa mulțumită I. P. S. Sale dui arhiepiscop și mitropolit pentru înaltul patronaj și îngrijirea de aproape acordată acestui așezământ de caritate creștinească.

La ordinea zilei: comisiunea financiară. La propunerea referentului Anastasiu Boiu, Sinodul aprobă socotelile fondurilor și fundațiilor arhidiecezane pe anul 1924; dă îndemnare pentru supraerogate; ia cu aprobare la cunoștință aprobarea diui Romul Perian de șef contabil; aprobă bugetul fondurilor și fundațiilor arhidiecezane pe anul 1926; ia cu aprobare la cunoștință raportul comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane; aprobă rațiociniul tipografiei arhidiecezane pe anul 1923/24; al librării arhidiecezane pe anul 1923/24; rațiociniul Telegrafului Român pe 1924; rațiociniul fondului tipografiei arhidiecezane pe 1924 și la cunoștință raportul despre votarea și distribuirea ajutoarelor din fundațiunea Andronic.

Se asemează apoi diurnele și spesele de drum ale dlor deputați și se la concluz ca autenticarea ultimului proces verbal să se facă prin dui deputați sinodali aflați în Sibiu Joi, 30 April, la ora 11 din zi.

I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Nicolae se adresează membrilor sinodului cu următoarele cuvinte:

Venerat Sinod Arhidiecezan,

Cu ajutorul lui Dumnezeu am ajuns la sfârșitul lucrărilor din sesiunea acestui sinod ortodox. Din rapoartele ce vi s'au prezentat v'ăți putul convinge că arhidieceza noastră a avut o dezvoltare normală, că organele noastre și-au pus toată silința să îndrume atât viața bisericească și școlară, cât și chestiunile episcopale în consonanță cu indicațiile sinoadelor precedente, precum și cu interesele superioare ale bisericii.

Vă rog să credeți că Consistorul își va pune și pe viitor toate puterile pentru promovarea progresului în biserică. Vă mulțumesc din inimă pentru buna înțelegere în discutarea tuturor chestiunilor puse la ordinea zilei, pentru bunăvoința și ajutorul ce ni l-ați dat; Vă rog să nu mă lipsiți nici de aici încolo de încrederea Dvoastră. Rugând pe bunul Dumnezeu să binecuvinteze hotărârile aduse și să facă ca din ele să răsară roade cât mai îmbelșugate pentru binele bisericii și binecuvântându-Vă și pe Dvoastre declar sesiunea ordinară a sinodului arhidiecezan din anul 1925 închisă.

La cuvintele I. P. S. Sale răspunde dl deputat Iosif lăncu următoarele:

I. P. S. Părinte, Mărit Sinod!

În lupta seculară a neamului nostru biserică română ortodoxă a fost stâncă, fortăreață în care s'au izbit și înfrânt toate valurile, ce tindeau la desnaționalizarea și nimicirea noastră.

Pronia dumnezească în timpurile cele mai grele și mai negre ale istoriei noastre s'a îngrijit, ca în fruntea bisericii noastre să stea bărbați plini de zel și iubire de neam.

trepuera el spre binele vostru! Cei ce li cereau ajutorul, fericiți erau de multe necazuri.

Ca tată de familie a dat, celor 6 copii ai săi, cea mai bună creștere. Deoi fil, cari i-au mai rămas, și cari sânt în frumoase poziții de stat, jelesc cu amar pierderea bunului și harnicului lor tată.

Ca dreptă răsplătire, nu a cerut dela cei mai scumpi ai săi, decât să-i aducă osemintele acasă lângă zidul bisericii sale, unde a slujit el 40 de ani, lângă iubitul său tată, fost preot, lângă iubii săi copii, în satul lui drag, lângă neamurile și prietnii lui, la umbra brădetului ce împrejmuiește această comună...

Cu sufletul tău vorbesc acum, — iubite frate, pâr. Tișca, ca să-ți spun, că scumpa ta preoteasă și-a făcut cea din urmă datorință față de tine, a făcut totul, ca să-ți poată aduce oscoarele acasă, după șapte ani de despărțire, în cimiterul iubiiilor voștri, în satul, care l-ai păstorit todeauna cu dragoste și înțelepciune... (Urmează iertăciunile).

Munca măreață a acestor iluștri bărbați a adus roadele binefăcătoare dorite de tot neamul nostru.

Biserica noastră, odinioară ignorată și desconsiderată de neamurile străine, a ajuns a fi dominantă în aceasta țară.

Lupta însă să continue mai departe. Inimici bisericii noastre tind a ne împiedeca în refacerea ei.

Providența dumnezească însă și de data aceasta s'a îngrijit, ca în fruntea bisericii noastre să stea un drept urmaș al marelui Andrei.

I. P. S. Voastră sunteți cheazășie, că din lupta aceasta numai biserica noastră poate eși victorioasă.

În numele membrilor sinodului viu a Vă ruga, să binevoiți a primi expresiunea sentimentelor noastre de profundă mulțumire pentru strălucita activitate, ce-o desfășurați pe terenul bisericesc. Vă rugăm totodată a primi și sincera noastră recunoștință pentru conducerea calmă a ședințelor sinodale.

Perfecta armonie ce caracterizează discuțiile dezvoltate în decursul ședințelor încă dovedește prudența conducerii I. P. S. Voastre.

Membrii sinodului se reîntorc la vetrele lor cu satisfacție sufletească și iubire intensificată către biserica noastră strămoșească.

Înainte de a părăsi însă sala aceasta, Vă dorim I. P. S. Părinte viață lungă și sănătate deplină, ca să puteți desăvârși opera sfântă la care sunteți chemați.

Să trăiască I. P. S. Sa.

Cu aceasta sesiunea ordinară a Sinodului arhidiecezan din anul 1925 s'a încheiat la ora 12 din zi.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, s'a întors dela Arad, unde a condus alegerea de Episcop, la rezidența Sa, Luni în 4 Mai a. c.

Episcopat în Albania. Dl Simeon Măndrescu, ministru plenipotențiar al României la Tirana, a făcut ministerului de culte un raport, în care se arată necesitatea înființării unui episcopat românesc în Albania, unde numărul aromânilor ortodocși este destul de mare, ear interesele lor bisericești și naționale reclamă înființarea episcopiei.

Mausoleul lui V. Alecsandri va fi gata la toamnă, când se vor așeza în lăuntru lui, cu ceremonie națională, rămășițele pământești ale nemuritorului bărbat.

Ziua de 1 Mai s'a petrecut în cea mai perfectă liniște atât țară, cât și în străinătate. Fabricile au lucrat, în multe locuri, și în ziua de 1 Mai.

Pentru orfelinatul arhidiecezan Cu ocaziunea sesiunii sinodale din anul acesta, Dni de putăți mai jos înșirați au contribuit la Fondul Orfelinatului: Ioan Ionel directorul fabricii de celuloză din Zărnești Lei 1.200, Dr. George Macelaru avocat Sibiu Lei 415-50, Iosif lăncu inspector general al ministerului industriei Petroșani 200, Ioan Munteanu adm. protopresb. Lei 20. Li-se exprimă mulțumită.

Conferența gazetărești. Sindicatul presei române din Ardeal și Banat ține în cursul lunii Mai o serie de conferențe în orașele noastre. În 21 Mai va vorbi în Sibiu dl Cezar Petrescu, ear în Sălăjele dl N. Istrate. Publicul și autoritățile sânt rugate a pregăti pretutindeni primiri călduroase. Gazetarii noștri voesc ca cel puțin odată într'un an să la legături directe cu cititorii.

† **Theodosiu Popa** paroh ort. rom. în Furcșoara, preot. Iliă, după o boală îndelungată și o căsătorie de 45 ani, a răposat la 16 April 1925 în etate de 68 ani. Rămășițele pământești ale adormitului în Domnul s'au așezat spre veșnică odihnă Sămbătă în 18 April a. c. la ora 1 p. m. în cimiterul bisericii ort. rom. din Furcșoară. Fie-i iărana ușoară și memoria binecuvântată!

Cartele de pâne s'au introdus dela 1 Mai a. c. în orașul Pitești. Pe baza unor cartele de bonuri fiecare cetățean are dreptul la câte 500 grame de pâne pe zi.

Buni români! Primim: Parohia gr-catolică română din Săcărâmb, jud. Hunedoara, numără 91 suflete, cari și au pregătit, după uzul creștinesc, pâni (prescuri), ca să le împartă poporenilor în ziua învierii. Neavând preot în loc, de sfintele sărbători au adus pe plebanul romano-catolic (ungur) din loc, care le-a binecuvântat — după ritul lui — pâinile de Paști, și așa le au împărțit credincioșilor. Tot acest preot li-a făcut și învierea. Mai «buni» români nici ca s'ar putea...

Salvătăcie. Ni se vestește din partea locului, că în comuna Veseud, din prot. Agnita, s'a săvârșit în ziua toată de Sf. Paști un act de salvătăcie, comisia de doi **jurați comunalii sași**, cari se vede că țin să compromită reputația de cumpăt și rânduială tradițională a neamului căruia aparțin. Acești «jurați», va să zică un fel de păzitori ai ordinii în sat, au s'ar în ziua pomenită ferestrelor preotului nostru de acolo, Pavel Savu care, în lipsa de casă parohială, locuiește — cu învoirea primăriei — în casele notariale din comună. Organele chemate au luat, sperăm, măsuri împotriva «frunțașilor» cu pricina.

Faliment! În comuna moldovenească Bousori, un cărmăruș și-a deschis de curând locului de ispită pentru săteni. Aceștia însă, oameni deștepti și ascultători de conducătorii lor, au luat hotărârea d'a nu intra în cărmăruș. În lipsa «prîjiniului binevoitor», cărmărușul a dat faliment; — cu atât mai mult va înflori viața morală și economică a satului.

ȘTIRI LOCALE

Mare concert. Baritonul opere naționale din Cluj, dl Maximilian Săveanu, va da un concert joi, în 7 Mai, în sala dela Unicum, cu program de bucați clasice și moderne. Bilete la Librăria Foala Poporului. Începutul seara la ora 8½.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Câteva întrebări. A apărut: «*S'entreabă mîntea sîndătoasă*». Câteva întrebări foarte îndreptățite, pentru minoritarii și conștienții noștri, de Dr. H. Petra Petrescu, Sibiu, Tip. Institutului de arte grafice «Dacia Traiană», 1925, 164 pag. petite. — Atragem atenția citorilor noștri asupra acestei lucrări din convingerea că materialul adunat va putea aduce servicii reale în conversațiile noastre zilnice. Atmosfera din zilele noastre este supralăncărată cu fel de fel de lozinci, cari de cari mai deșănțate. Se discută la infinit prin cafenele, prin cluburi, în familii — dar de cele mai multe ori se bate «apa în pluș», cum s'ar zice.

Ca să se lămurească unele probleme și ca pe urma răspunsurilor date — și în societatea română și în societatea străină — să purcedem la fapte în concordanță cu ceea ce «mîntea sîndătoasă» ne dictează tuturor — se aduc argumente, citate dela izvor, din zeci și zeci autori bărbați de stat, «politicieni», oameni conducători culturali, etc. și pun întrebări. Întrebările acestea s'au folosit și de intelectualul român în societate, ca să dea de gândit opozanților și să purifice atmosfera.

Astfel în capitolul: «S'a vrut sau nu s'a vrut desnaționalizarea «naționalităților» din Austro-Ungaria? sînt înșirate de cele mai multe ori în textul original (german, maghiar, francez, italian) mărturisiri a peste 60 de personalități marcante, reprezentând toate țările din Europa.

Liturgia pentru cîr mixt, pe extensiune de 11 coșle 8^o mare, legată frumos. Preț 60 lei trimisă recomandată la adresa cumpărătorului. Cuprinde pe lângă cântările liturgice sf. Ioan gură de aur imoasele și troparele celor 4 praznice mari, fericirile, când servește ariheret, trei Hertzvice, concerte (pricesne) etc. — Se poate comanda prin trimiterea înainte a prețului ori contra ramburs la *Timotei Popovici*, profesor str. Regina Maria Nr. 7.

De același autor: *Liturgia pentru 3 voci egale*. Ed. III. Legată 20 Lei.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate la administrația ziarului

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Nr. 546/925

(36) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. a II-a **Valcele** (renumita stațiune balneară Elbopatak), tractul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sînt cele statuite în coala B. pentru întregirea dela stat, și anume:

1. Casă parohială cu supraedificate economice.
2. Simbrie dela circa 150 familii: câte 22 litri porumb (ferdelă veche).
3. Porțiune canonică veche: 5 jugăre, dela reforma sgrară 15 jugăre.
4. Subvenție anuală dela comuna politică de 12.000 Lei.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial la Arpăc, jud. Treiscaune, în termenul legal se vor prezenta în parohie în vre-o Duminică pentru a cânta ori a servi și a predica.

Valcele, din ședința comitetului parohial ținută la 14 Martie 1925.

Alexandru Potcoavă

notar

Gheorghe Iordache

președinte

Oficiu protopresc ortodox român «Sf. George» Arpăc, 17 Martie 1925.

Aurel Nistor,

adm. ppres.

Nr. 206

(41) 3—3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român pentru întregirea postului de paroh în următoarele varohii vacante din tractul Devei:

1. Varmaga, pe lângă emolumentele: casă parohială, birul preotesc dela fiecare familie câte o ferdela porumb, sesie în perspectivă și stolele uzitate.
2. Certejul de sus, cu casă parohială și 3 jug. sesie, birul preotesc și stolele uzitate.
3. Vălișoara, 7 jug., sesie, birul și stolele normale.
4. Magura cu filia Toplița, 7 jug., sesie, bir preotesc și stola uzitată.
5. Selicioara cu filia Stoeneas, venitele din coala B.

Cererile de concurs se vor așterne oficiului protopresc Deva.

Deva, la 1 April 1925.

Oficiu protopresc ortodox român Deva.

Dr. Ioan Dobro,

protopop.

(37) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru parohia de clasa a III-a Crăciunești, protopresbiteratul Băii, cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sînt:

1. 8 jugăre pământ arător și fână, 2 jugăre pădure, din care alesul paroh va primi lemnele de foc.
2. Venitele dela stat fasonate la coala B.
3. Stolele uzitate.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopresc ortodox român în Brad, avînd concurenții a se prezenta în vre-o Duminică la biserică pentru a face cunoștință cu poporul.

Crăciunești, la 15 Martie 1925.

George Drăgan

adm. paroh.

Ioan Jula

notar.

Văzut:

Brad, 26 III/1925.

Piso

protopop.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Paști alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvîntarea I. P. S. Sale Dnului Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 30 Lei plus porto postal 3 Lei

(47) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului nou înființat, al **Târnavelor-mari**, se publică concurs în termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post sînt cele prevăzute în normele din vigoare pentru protopresbiter, precum și jumătate din venitele fasonate în coala B. din parohia centrală Ibașfalău cu filia Hoghila, jumătate din porțiunea canonică pusă în vedere în urma aplicării reformei sgrare.

2. Jumătate din stolele legale.
3. Întregirea congruei dela stat.
Reflecții la acest post sînt poștite a și înainta cererile lor instruite conform dispozițiilor în vigoare la P. V. Consistor Arhidiecezan în termenul indicat mai sus.

Concursul înaintat după acest termen nu se vor lua în considerare.

Ibașfalău, din ședința comitetului protopresbiterial ținută la 4 Decembrie 1924.

Ioan Lupean,

notar.

Emanuil Fleșeriu,

adm. protopresc.

Ad Nr. 11.217—1924.

Se aproabă.

Sibiu, din ședința consistorială plenară, ținută la 6 April 1925.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 193/1925

(35) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Seliștat**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sînt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, precum și 3 jug. sesie parohială primite cu arîndă forțată prin legea agrară.

Doritorii de a ocupa acest post s'au înainta cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare subsemnatului și pe lângă prezenta înțelegere a acestuia să se prezinte în termen l'indicat în vre-o Duminică sau s'arbatore la sf. biserică din numita parohie spre a cânta și predica eventual a celebra sf. Liturghie și a face cunoștință cu poporul.

În înțelegere cu comitetul parohial:

Agnita, la 12 Martie 1925.

Ioachim Munteanu,

protopop

Nr. 89—1925.

(50) 2—3

Concurs repetiț

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a, **Jacul-român**, protopresbiteratul Sighișoarei, în sensul ordinului Preaven. Consistor Nr. 915 din 16 Februar a. c., se publică concurs nou cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sînt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, și pe lângă sesiuvea veche parohială, ceea ce se va mai primi prin reforma agrară.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh, s'au înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresc în termenul susindicat, avînd a se prezenta în vre-o Duminică sau s'arbatore în parohie, spre a cânta, celebra și predica, și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, la 1 April 1925.

Oficiu protopresc ortodox român al tractului Sighișoarei în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Munteanu,

adm. protopresc.

De vânzare

50 acțiuni Albina-Sibiu

Informațiuni la Administrația foalei

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane